

HIGH SCHOOL SCIENCE GLOSSARY

For use on the Maine Science Assessment

English /
Vietnamese

This bilingual word-to-word glossary without definitions is a PERMITTED DESIGNATED SUPPORT for multilingual learners (MLs) participating in the MAINE SCIENCE ASSESSMENT.

This glossary, or a similar bilingual word-to-word glossary without definitions, should also be used for INSTRUCTION during the school year. An electronic bilingual word-to-word glossary can be used during instruction.

The glossary may be downloaded, printed, and disseminated to educators, parents, and students.

For more information on accessibility features for the Maine Science Assessment, including universal tools, designated supports, and accommodations, please see the Accessibility Guide, located on the Maine Science Support Page (<https://mescience.zendesk.com/>).

Last edit: January 2025

ENGLISH	VIETNAMESE
A	
Abiotic	phi sinh học
Absorb	hấp thụ
Absorption	sự hấp thụ
Accelerate	tăng tốc
Acceleration	gia tốc
Accuracy	độ chính xác
Acid	axit
Acidic	có tính axit
Action	hành động
Activity	hoạt động
Adaptation	sự thích nghi
Adhesive	chất kết dính
Adult	trưởng thành
aerobic respiration	hô hấp hiếu khí
Agar	thạch trắng
Agile	nhanh nhẹn
Agriculture	nông nghiệp
air pollution	ô nhiễm không khí
air resistance	lực cản không khí
Algae	tảo
Alkaline	có tính kiềm
Allele	alen
Allergy	dị ứng
Alternate	xen kẽ
Altitude	độ cao
amino acid	axit amin
Ammonium	amon
Ampere	ampe
Amphibian	lưỡng cư
Amplitude	biên độ
Anaerobic	kỵ khí
Analysis	phân tích
Angle	góc
angle of incidence	góc tới
Animal	động vật
Anode	anốt
Antibody	kháng thể
Aquarium	bể cá
Aquatic	dưới nước
Aquifer	tầng ngậm nước
Arc	cung
Arches	vòm
Area	diện tích, khu vực
Arid	khô cằn

ENGLISH	VIETNAMESE
Arrow	mũi tên
artificial selection	chọn lọc nhân tạo
asexual reproduction	sinh sản vô tính
Asteroid	tiểu hành tinh
astronomer	nhà thiên văn học
Astronomical Unit	Đơn vị Thiên văn
Athlete	vận động viên
atmosphere	khí quyển
Atom	nguyên tử
atomic mass	khối lượng nguyên tử
atomic mass unit	đơn vị khối lượng nguyên tử
atomic number	số hiệu nguyên tử
Attract	hút, thu hút
Attraction	lực hút
Average	trung bình
Axis	trục
B	
Bacteria	vi khuẩn
Balance	cân bằng
barometer	áp kế
Basalt	đá bazan
Base	bazơ
Battery	pin
Beach	bãi biển
Beaker	cốc đong
Bedrock	đá nền
Behavior	hành vi
Big Bang (theory)	(thuyết) Vụ Nổ Lớn
biochemical	sinh hóa
biodiversity	đa dạng sinh học
Biome	quần xã sinh vật
Biotic	hữu sinh
black hole	hố đen
Blood	máu
Boiling	sự sôi
boiling point	điểm sôi
Bond	liên kết
Bonding	sự liên kết
Bone	xương
Boulder	đá tảng
Boundary	ranh giới
Brain	não
Breathing	hô hấp, thở
Breeding	sự sinh sản
Bubble	bong bóng

ENGLISH	VIETNAMESE
Buffer	chất đệm
Buoyancy	lực nổi
buoyant force	lực đẩy nổi
C	
Calcium	canxi
Calorie	calo
camouflage	ngụy trang
Canyon	hẻm núi
Capacitor	tụ điện
Capacity	dung lượng
carbohydrate	cacbohydrat
Carbon	cacbon
carbon dating	định tuổi bằng cacbon
carbon dioxide	khí cacbonic
Carnivore	động vật ăn thịt
Catalyst	chất xúc tác
Cathode	catốt
Cell	tế bào
cell division	sự phân chia tế bào
cell membrane	màng tế bào
cell wall	thành tế bào
cellular respiration	hô hấp tế bào
Celsius	độ C
Cement	xi măng
cementation	sự kết dính
Cenozoic Era	Kỷ Tân Sinh
centi-	một phần trăm
Centrifuge	máy ly tâm
centripetal force	lực hướng tâm
Charge	điện tích
Charged	mang điện
chemical change	sự biến đổi hóa học
chemical property	tính chất hóa học
chemical reaction	phản ứng hóa học
Chemistry	hóa học
Chloride	clorua
chlorophyll	diệp lục
chloroplast	lục lạp
chronological	theo trình tự thời gian
Circuit	mạch điện
Claim	khẳng định
classification	sự phân loại
Classify	phân loại
Climate	khí hậu
climate change	biến đổi khí hậu

ENGLISH	VIETNAMESE
Clone	nhân bản
Cloud	đám mây
Coal	than đá
coarse	thô
coast	bờ biển
codon	bộ ba mã hóa
Coil	cuộn dây
collision	va chạm
combination	sự kết hợp
combustion	sự đốt cháy
common ancestor	tổ tiên chung
compass	la bàn
complex	phức tạp
composition	thành phần
compound	hợp chất
compression	sự nén
concave	lõm
concentration	nồng độ
conclusion	kết luận
condensation	sự ngưng tụ
conduction	sự dẫn truyền
conductivity	độ dẫn điện
conservation	sự bảo tồn
constant	hằng số
container	vật chứa
continent	lục địa
continental drift	sự trôi dạt lục địa
continental plate	mảng lục địa
control	kiểm soát
controlled variable	biến kiểm soát
convection	sự đối lưu
converge	hội tụ
Core	lõi
Coriolis effect	hiệu ứng Coriolis
correlate	tương quan
correlation	mối tương quan
corrosion	sự ăn mòn
covalent bond	liên kết cộng hóa trị
cover	che phủ
crater	miệng hố
crest	đỉnh
crust	vỏ
crystal	tinh thể
crystalline	có cấu trúc tinh thể
crystallization	sự kết tinh

ENGLISH	VIETNAMESE
cubic meter	mét khối
current	dòng
curve	đường cong
D	
Dam	đập nước
Data	dữ liệu
decay	phân rã (v), sự phân rã (n)
deceleration	sự giảm tốc
decibel	đề-xi-ben
decomposer	sinh vật phân hủy
decomposition	sự phân hủy
decrease	giảm
detector	thiết bị dò
defective	bị lỗi
deforestation	sự phá rừng
degree	độ
dehydration	sự mất nước
dense	dày đặc
density	mật độ
dependent variable	biến phụ thuộc
deposition	sự lắng đọng
desert	sa mạc
design	thiết kế
deuterium	đơteri
development	sự phát triển
Dew	sương
diagram	sơ đồ
diameter	đường kính
diamond	kim cương
Diet	chế độ ăn uống
diffraction	hiệu xạ
dilation	sự giãn nở
dilute solution	dung dịch loãng
dinosaur	khủng long
disintegrate	phân hủy
dispersion	sự tán sắc
disprove	bác bỏ
dissolution	sự hòa tan
dissolve	hòa tan
divergent boundaries	ranh giới phân kỳ
DNA	ADN
dominant	trội
Doppler effect	hiệu ứng Doppler
Doppler shift	sự dịch chuyển Doppler
dormant	không hoạt động

ENGLISH	VIETNAMESE
dot diagram	sơ đồ chấm
double bond	liên kết đôi
Drag	lực cản
Drift	sự trôi dạt
dynamic equilibrium	cân bằng động
E	
Earth	Trái đất
earthquake	động đất
Echo	tiếng vang
eclipse	thiên thực (nhật thực/nguyệt thực)
ecological	(thuộc) sinh thái
ecosystem	hệ sinh thái
effect	hiệu ứng
Egg	trứng
electric current	dòng điện
electrical conductivity	độ dẫn điện
electrode	điện cực
electromagnetic spectrum	phổ điện từ
electron	electron
electron configuration	cấu hình electron
electronegativity	độ âm điện
element	nguyên tố
elevation	độ cao
embryological	(thuộc) phôi học
embryonic	(thuộc) phôi thai
emission	sự phát xạ
emission spectrum	phổ phát xạ
endothermic reaction	phản ứng thu nhiệt
energy	năng lượng
engineer	kỹ sư
environment	môi trường
entropy	entropi (đo mức độ hỗn loạn của phân tử)
enzyme	enzyme
equation	phương trình
equator	xích đạo
equilibrium	trạng thái cân bằng
equipment	thiết bị
Era	kỷ nguyên
erosion	sự xói mòn
Error	lỗi
erupt	phun trào
eruption	sự phun trào
estuaries	cửa sông
eukaryotic cell	tế bào nhân thực
eutrophication	hiện tượng phú dưỡng

ENGLISH	VIETNAMESE
evaporation	sự bay hơi
evidence	bằng chứng
evolution	sự tiến hóa
evolve	tiến hóa
excess	dư thừa
exercise	bài tập (n), rèn luyện (v)
existence	sự tồn tại
exothermic reaction	phản ứng tỏa nhiệt
experiment	thí nghiệm
explanation	sự giải thích
explosive	chất nổ
exposed	tiếp xúc
extinct	tuyệt chủng
extraction	sự chiết xuất
F	
family	họ
Fat	chất béo
Fault	đứt gãy địa chất
feedback	phản hồi
fermentation	sự lên men
fertilizer	phân bón
Field	trường
Final	cuối cùng
fission	phân hạch
flame	ngọn lửa
Flask	bình thí nghiệm
Flaw	khiếm khuyết
Float	nổi
Fog	sương mù
food chain	chuỗi thức ăn
food web	lưới thức ăn
Force	lực
formula	công thức
fossil	hóa thạch
fossil fuel	nhiên liệu hóa thạch
fossilization	sự hóa thạch
free-fall	rơi tự do
freezing	sự đóng băng
freezing point	điểm đóng băng
frequency	tần số
friction	ma sát
frozen	đóng băng
Fuel	nhiên liệu
fungi	nấm
funnel	phễu

ENGLISH	VIETNAMESE
fusion	sự nấu chảy
G	
galaxy	thiên hà
gamma rays	tia gamma
Gas	khí
gas phase	pha khí
gaseous	ở thể khí
Gel	gel
Gene	gen
generation	thế hệ
genetic	di truyền
genotype	kiểu gen
geologic	(thuộc) địa chất
geologic time scale	thang thời gian địa chất
Giga	giga
glacier	sông băng
gland	tuyến
glass	thủy tinh
global warming	sự nóng lên toàn cầu
glucose	đường glucô
goggles	kính bảo hộ
gonad	tuyến sinh dục
graduated cylinder	ống đong
Gram	gam
granite	đá granit
graph	đồ thị
gravity	trọng lực
greenhouse effect	hiệu ứng nhà kính
greenhouse gas	khí nhà kính
Group	nhóm
H	
habitat	môi trường sống
half-life	chu kỳ bán rã
halogens	halogen
hardness	độ cứng
Hatch	nở trứng
Heat	nhiệt
heat energy	năng lượng nhiệt
heat transfer	truyền nhiệt
hemisphere	bán cầu
herbivore	động vật ăn cỏ
Hertz	hertz (đơn vị tần số)
heterozygous	dị hợp tử
homeostasis	cân bằng nội môi

ENGLISH	VIETNAMESE
homozygous	đồng hợp tử
horizon	đường chân trời
humidity	độ ẩm
hurricane	bão lớn
hydraulic	thủy lực
hydrogen	hydro
hypothesis	giả thuyết
I	
Ice	băng
iceberg	tảng băng trôi
igneous rock	đá magma
Ignite	đánh lửa
impact	tác động
independent variable	biến độc lập
indicator	chất chỉ thị
Inertia	quán tính
Inflate	bơm phồng
infrared	hồng ngoại
Initial	ban đầu
inorganic	vô cơ
insecticide	thuốc trừ sâu
instantaneous	tức thời
insulated	cách nhiệt
intensity	cường độ
interaction	tương tác
intermediate	trung gian
invasive species	loài xâm lấn
invertebrate	động vật không xương sống
investigate	điều tra
investigation	sự điều tra
Iodine	iốt
Ion	ion
ionic bond	liên kết ion
Iron	sắt
isotope	đồng vị
J	
jet stream	dòng tia
Joule	jun
K	
Kelvin	Kelvin
kilo-	một ngàn (tiền tố)
kinetic energy	động năng
L	

ENGLISH	VIETNAMESE
laboratory	phòng thí nghiệm
Lake	hồ
landfill	bãi chôn lấp
landscape	cảnh quan
Laser	tia laser
latitude	vĩ độ
Lava	dung nham
lava flow	dòng dung nham
law of conservation of mass	định luật bảo toàn khối lượng
Lead	chì
Lens	thấu kính
Lever	đòn bẩy
life cycle	vòng đời
Light	ánh sáng
limestone	đá vôi
Line	đường thẳng
linear	tuyến tính
Lipid	li-pit
Liquid	chất lỏng
Liter	lít
lithosphere	thạch quyển
litmus paper	giấy quỳ
longitude	kinh độ
longitudinal wave	sóng dọc
lumen	lumen
Lunar	(thuộc) mặt trăng
luster	độ bóng
life cycle	vòng đời
Light	ánh sáng
limestone	đá vôi
Line	đường thẳng
linear	tuyến tính
Lipid	li-pit
Liquid	chất lỏng
Liter	lít
lithosphere	thạch quyển
litmus paper	giấy quỳ
longitude	kinh độ
longitudinal wave	sóng dọc
lumen	lumen
Lunar	(thuộc) mặt trăng
luster	độ bóng
M	
magma	mác ma
magnet	nam châm

ENGLISH	VIETNAMESE
magnetic field	từ trường
magnification	sự phóng đại
magnitude	độ lớn
mantle	lớp phủ
Mars	sao Hỏa
Mass	khối lượng
matter	vật chất
measurement	sự đo lường
mechanism	cơ chế
medium	môi trường
Mega	mega
melting	nóng chảy
melting point	điểm nóng chảy
Mesh	lưới
messenger RNA	RNA thông tin
metabolism	sự trao đổi chất
metal	kim loại
metallic	(thuộc) kim loại
metamorphic rock	đá biến chất
meteor	thiên thạch
meteorite	mảnh thiên thạch
micro-	rất nhỏ (tiền tố)
microbe	vi sinh vật
microscope	kính hiển vi
mid-ocean ridges	sống núi giữa đại dương
milli-	một phần một ngàn
mimicry	bắt chước
mineral	khoáng chất
mirror	gương
miscible	có thể trộn lẫn
mitochondria	ti thể
mitosis	nguyên phân
mixture	hỗn hợp
model	mô hình
modify	sửa đổi
moisture	độ ẩm
molecule	phân tử
momentum	động lượng
moon	mặt trăng
motion	chuyển động
mountain	núi
mouth	miệng
movement	sự di chuyển
muscle	cơ
mussel	con trai

ENGLISH	VIETNAMESE
mutate(d)	(bị) đột biến
mutation	sự đột biến
N	
nano-	vô cùng nhỏ (tiền tố)
natural selection	chọn lọc tự nhiên
nebula	tinh vân
negative	âm
negative feedback	phản hồi âm
nerve cell (neuron)	tế bào thần kinh (nơron)
net force	lực tổng hợp
neutral	trung tính
neutron	nơtron
neutron star	sao nơtron
Newton	Newton
nitrogen	nitơ
nonmetal	phi kim
nonrenewable	không tái tạo
North Pole	Bắc Cực
nuclear fusion	phản ứng nhiệt hạch
nucleus	hạt nhân
number	số
nutrient	chất dinh dưỡng
O	
observation	sự quan sát
oceanic crust	vỏ đại dương
Octet	bát tử
offspring	con cháu
Ohm	Ôm (đơn vị đo điện trở)
Oil	dầu
omnivore	động vật ăn tạp
optical	(thuộc) quang học
Orbit	quỹ đạo
Order	bộ
organ	cơ quan
organic	hữu cơ
organism	sinh vật
oscillate	dao động
osmosis	thẩm thấu
oxidation	sự oxy hóa
oxygen	oxy
ozone	ozon
P	
Pair	cặp
parallel	song song

ENGLISH	VIETNAMESE
particle	hạt
Path	đường đi
pattern	mẫu hình
pedigree chart	sơ đồ phả hệ
period	chu kỳ
periodic table	bảng tuần hoàn
permafrost	băng vĩnh cửu
petri dish	đĩa petri
pH meter	máy đo pH
pH scale	thang đo pH
phase	pha
phenomenon	hiện tượng
phenotype	kiểu hình
photon	photon
photosynthesis	quang hợp
physical change	sự thay đổi vật lý
physical property	tính chất vật lý
physiological	sinh lý học
phytoplankton	thực vật phù du
pico-	pico-(tiền tố chỉ 10^{-12})
pigment	sắc tố
Pitch	cao độ
Plain	đồng bằng
plastic	nhựa
plate boundary	ranh giới mảng
plate tectonic theory	thuyết kiến tạo mảng
plateau	cao nguyên
plume	dòng nhiệt
Pluto	sao Diêm Vương
Point	điểm
polar molecule	phân tử phân cực
Pole	cực
pollution	sự ô nhiễm
polymer	polyme
population	quần thể
porous	xốp
positive	dương
positive feedback	phản hồi dương
potassium	kali
potential energy	thế năng
Pour	rót
power	công suất
precipitant	chất gây kết tủa
precipitate	chất kết tủa
precipitation	sự kết tủa

ENGLISH	VIETNAMESE
predator	động vật ăn thịt
predict	dự đoán
pressure	áp suất
Prey	con mồi
primary	chính
primary consumer	sinh vật tiêu thụ bậc một
Prism	lăng kính
probability	xác suất
procedure	thủ tục
process	quá trình
producer	nhà sản xuất
product	sản phẩm
projectile	vật phóng
prominent	nổi bật
proportional	tỷ lệ
propose	đề xuất
protein	protein
proton	proton
pulley	ròng rọc
Pulse	xung
Push	đẩy
P-wave	sóng P
Q	
quality	chất lượng
quantity	số lượng
R	
radio wave	sóng radio
radiometric dating	định tuổi bằng đồng vị phóng xạ
radioactive decay	sự phân rã phóng xạ
rainbow	cầu vồng
Range	phạm vi
Rare	hiếm
Rate	tốc độ
Ray	tia
reactant	chất phản ứng
reaction	phản ứng
reagent	thuốc thử
reasoning	lập luận
recessive gene	gen lặn
recombinant DNA	DNA tái tổ hợp
recycling	tái chế
red giant	sao khổng lồ đỏ
red-shift	dịch chuyển đỏ
reference point	điểm tham chiếu

ENGLISH	VIETNAMESE
reflect	phản xạ
reflection	sự phản xạ
refract	khúc xạ
refraction	sự khúc xạ
related	có liên quan
relationship	mối quan hệ
relative age	tuổi tương đối
replication	sự sao chép
reproduction	sự sinh sản
reptile	bò sát
repulsion	lực đẩy
research	ngiên cứu
resistance	điện trở
resource	tài nguyên
result	kết quả
reversible reaction	phản ứng thuận nghịch
ridges	đãy núi
Robot	người máy
Rock	đá
rocket	tên lửa
rotation	sự quay
rough	nhám
runoff	dòng chảy
S	
salinity	độ mặn
salmon	cá hồi
Salt	muối
sample	mẫu
sandstone	đá sa thạch
satellite	vệ tinh
Scale	tỷ lệ
science	khoa học
scientific law	định luật khoa học
scissors	cây kéo
screen	màn hình
seamount	núi ngầm
seasons	mùa
secondary wave	sóng thứ cấp
sediment	trầm tích
sedimentary rock	đá trầm tích
sedimentation	sự lắng đọng
seismic wave	sóng địa chấn
semiconductor	chất bán dẫn
senses	giác quan
sensory	(thuộc) giác quan

ENGLISH	VIETNAMESE
series	dãy
setup	thiết lập
sexual reproduction	sinh sản hữu tính
shadow	bóng râm
Shell	vỏ
shield	lá chắn
simulation	mô phỏng
sodium	natri
Soil	đất
solar system	hệ mặt trời
Solid	rắn
solidification	sự đông đặc
solubility	độ tan
solubility curve	đường cong độ tan
solution	dung dịch
sonar	hệ thống định vị dưới nước bằng âm thanh
sound wave	sóng âm
South Pole	Nam Cực
spawn	đẻ trứng
species	loài
specific heat	nhiệt dung riêng
spectral lines	vạch quang phổ
spectroscopy	phổ học
speed	tốc độ
sphere	hình cầu
Spin	quay tròn
Star	ngôi sao
straight	thẳng
strength	sức mạnh
structure	cấu trúc
subatomic	hạ nguyên tử
sublimation	sự thăng hoa
submerge	nhấn chìm
substance	chất
substrate	chất nền
succession	sự kế tiếp
sulfur	lưu huỳnh
Sun	Mặt trời
supernova	siêu tân tinh
support	chống đỡ
surface	bề mặt
survival	sự sống sót
suspension	hỗn dịch
S-wave	sóng S
sweat	mồ hôi

ENGLISH	VIETNAMESE
swing	đung đưa (v), sự đung đưa (n)
synthesis	sự tổng hợp
system	hệ thống
T	
technology	công nghệ
tectonic plate	mảng kiến tạo
telescope	kính thiên văn
temperature	nhiệt độ
temporary	tạm thời
tension	sức căng
terrestrial	(thuộc) trái đất
test tube	ống nghiệm
texture	kết cấu
Thaw	sự tan băng
theory	lý thuyết
thermal	nhiệt
thermometer	nhiệt kế
Tilt	độ nghiêng
Time	thời gian
tincture	cồn thuốc
titration	chuẩn độ
tongs	cái kẹp
Torr	torr (đơn vị đo áp suất)
Trait	đặc điểm
trajectory	quỹ đạo
transfer	chuyển giao
transmit	truyền
transpiration	sự thoát hơi nước
transport	vận chuyển
transverse wave	sóng ngang
trench	rãnh
Trial	thử nghiệm
Tube	ống
U	
ultraviolet light	ánh sáng tử ngoại
ultraviolet radiation	bức xạ tử ngoại
uranium	uran
Unit	đơn vị
universe	vũ trụ
unstable	không ổn định
V	
vacuum	chân không
valence electrons	electron hóa trị
Value	giá trị

ENGLISH	VIETNAMESE
vapor	hơi
variable	biến số
vehicle	phương tiện
velocity	vận tốc
vibrate	rung lắc
vibration	sự rung lắc
vinegar	giấm
Virus	vi-rút
viscosity	độ nhớt
viscous liquid	chất lỏng nhớt
visible	có thể nhìn thấy được
visible spectrum	phổ nhìn thấy được
volcano	núi lửa
voltage	điện áp
volume	thể tích
W	
waste	chất thải
water	nước
water cycle	chu trình nước
water vapor	hơi nước
Wave	sóng
wavelength	bước sóng
weather	thời tiết
weathering	sự phong hóa
weight	trọng lượng
Wind	gió
X	
x-ray	tia X
Y	
Year	năm